

|                                                                      |   |
|----------------------------------------------------------------------|---|
| Fernando Pessoa i Álvaro de Campos, heteronomia czy tożsamość? ..... | 5 |
|----------------------------------------------------------------------|---|

## POETA DEKADENCKI (1913-1914)

## TRZY SONECY

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| I. ....                                    | 27 |
| II. ....                                   | 28 |
| III. Sonet już z dawniejszych czasów ..... | 29 |
| BURROW-ON-FURNESS .....                    | 30 |
| OPIARIUM .....                             | 34 |

## POETA SENSACJONALISTA (1914-1922)

|                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ODA TRYUMFALNA .....                                                                          | 43  |
| DWA WYJĄTKI Z ÓD (KOŃCÓWKI OBU ÓD, NATURALNIE) .....                                          | 52  |
| ...Bardzo pada, pada ponad miarę. . . . .                                                     | 58  |
| ...Melodyjny system Wszechświata. . . . .                                                     | 59  |
| ...Umarli! Jakże cudownie. . . . .                                                            | 60  |
| ...Ach, pierwsze minuty w kawiarniach nowych miast! .....                                     | 62  |
| ODA MORSKA .....                                                                              | 63  |
| DO FERNANDA PESSOI. PO PRZECZYTANIU JEGO STATYCZNEGO<br>DRAMATU „MARYNARZ” W „ORPHEU” I ..... | 97  |
| MANIFEST ÁLVARA DE CAMPOS .....                                                               | 98  |
| ...Do diabła! . . . . .                                                                       | 100 |
| POZDROWIENIE WALTA WHITMANA .....                                                             | 101 |
| ...Daj nam Swój spokój. . . . .                                                               | 110 |
| MIJANIE GODZIN .....                                                                          | 112 |
| ...Moja wyobraźnia to Łuk Tryumfalny. . . . .                                                 | 132 |
| I. Ze spakowanymi walizkami i wszystkim na pokładzie. . . . .                                 | 134 |
| IV. Głęboka i religijna samotność nieokreślonego Wszechświata. . . . .                        | 138 |
| ...Było to podczas jednej z moich podróży. . . . .                                            | 139 |
| SCENY .....                                                                                   | 141 |
| ...W sumie najlepszym sposobem na podróżowanie jest odczuwanie. . . . .                       | 144 |
| EMIGRANCI .....                                                                               | 148 |
| ...Czasem zaprzęta mi głowę. . . . .                                                          | 149 |
| ...Wszyscy ludzie są ciekawi. . . . .                                                         | 150 |

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| ...Ach, chwile niezdecydowania...                | 151 |
| ...Mieć zobowiązania, jakże męcząca to rzecz!    | 152 |
| WIERSZ BEZ OGRÓDEK                               | 153 |
| ...Podłożę bombę przeznaczeniu                   | 155 |
| ...Ach, zawsze mnie cieszyła zabawa gawiedzi     | 156 |
| ...Ach, któż miałby siłę zdezerterować naprawdę! | 157 |

## POETA METAFIZYCZNY (1923-1930)

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| LISBON REVISITED (1923)                                 | 161 |
| MIJANIE GODZIN                                          | 163 |
| ...Rozparłem się na leżaku...                           | 165 |
| ...Biegnie po nabrzeżu szmer...                         | 166 |
| ...Lecz ja, w którego duszy odbijają się...             | 167 |
| ...Ach, gdziekolwiek jestem...                          | 168 |
| ...Cóż znaczy, że jest istota...                        | 169 |
| ...Chrześcijananie, pogananie, mahometanie...           | 170 |
| ZNIWECZENIE SPOKOJU I GWIAZDY                           | 171 |
| ...Ależ nie jest tylko trupem...                        | 172 |
| ...Kiedy odejdziemy...                                  | 173 |
| ...Zobaczyć rzeczy aż do głębi...                       | 176 |
| ...Jakże niewinnie błękitne, piękne oczy...             | 177 |
| ...Natknął się na mnie, podszedł do mnie...             | 178 |
| LISBON REVISITED (1926)                                 | 181 |
| ...Ta rzecz dziwna i niema w całym ciele...             | 184 |
| ...Skoro chcesz się zabić...                            | 185 |
| ...Odległe latarnie...                                  | 188 |
| ...Kwitnienie przypadkowego spotkania...                | 189 |
| ...Na przyszłych placach— może tych samych, co nasze... | 190 |
| ...Och, Małgorzatko ma...                               | 192 |
| ...Szczególny chłód poranków podróży...                 | 193 |
| ...Straciłem nadzieję jak pusty portfel...              | 194 |
| TRAFIKA                                                 | 195 |
| ...Niemał niechcący...                                  | 202 |
| WIADOMOŚCI                                              | 203 |
| NAPISANE W KSIĄŻCE PORZUCONEJ W PODRÓŻY                 | 204 |
| LEKCJA                                                  | 205 |

|                                                            |     |
|------------------------------------------------------------|-----|
| DEMOGORGON .....                                           | 207 |
| ODROCZENIE .....                                           | 208 |
| ... Mistrzu, mój kochany mistrzu! .....                    | 210 |
| ... Czasem medytuję .....                                  | 213 |
| NA OSTATNIEJ STRONIE NOWEJ ANTOLOGII .....                 | 214 |
| ... W okropną noc, naturalną esencję wszystkich nocy ..... | 215 |
| ZACHMURZENIE .....                                         | 217 |
| ... Za kierownicą Chevroleta drogą do Sintry .....         | 219 |
| NOKTURN ZA DNIA .....                                      | 221 |
| „THE TIMES” .....                                          | 222 |
| ... Nie jestem wobec ciebie .....                          | 223 |
| ... No tak, wreszcie .....                                 | 224 |
| ... Ukratkowe spojrzenia .....                             | 225 |
| NOTATKA .....                                              | 226 |
| BEZSENNOŚĆ .....                                           | 227 |
| ... Smutny uśmiech budzącego się przedświt .....           | 230 |
| PRZYPADEK .....                                            | 231 |
| ... Ach, otwórzcie mi inną rzeczywistość! .....            | 233 |
| MARINETTI AKADEMIK .....                                   | 234 |
| ... Okrutne światło przedwczesnej jesieni .....            | 235 |
| NIEDOMÓWIENIA .....                                        | 236 |
| ... Ach, na twarzy świeżość niespełnienia obowiązku! ..... | 238 |
| WIERSZ O PIOSENCE O NADZIEI .....                          | 239 |
| ... Już wiem – ktoś powiedział prawdę .....                | 241 |
| ... Nie martwcie się mną – także mam prawdę .....          | 242 |
| ... Ach, w okropnej ciszy pokoju .....                     | 243 |
| ROZPUSZCZALNIK .....                                       | 244 |
| ... Dobrze wiem, że wszystko jest naturalne .....          | 245 |
| DE LA MUSIQUE .....                                        | 247 |
| BUM .....                                                  | 248 |
| ... Nigdy, ile bym podróżował .....                        | 249 |
| ... Przechodzę, w noc na podmiejskiej ulicy .....          | 250 |
| ... Dziś, kiedy wszystkiego mi brakuje .....               | 252 |
| ... Tyle jest bogów! .....                                 | 253 |
| ... Cesário, który zdołał .....                            | 254 |
| CARRY NATION .....                                         | 255 |
| ... Dociera przez mglisty dzień coś z zapomnienia .....    | 257 |

|                                                          |     |
|----------------------------------------------------------|-----|
| PRZYSTANEK. STREFA .....                                 | 258 |
| URODZINY .....                                           | 259 |
| ...Jestem zmęczony rozumem. . . ..                       | 261 |
| DIAGNOZA .....                                           | 262 |
| SODA OCZYSZCZONA .....                                   | 263 |
| ...Angielska dziewczyna, tak jasnowłosa. . . ..          | 265 |
| CUL DE LAMPE .....                                       | 267 |
| ...Tak, to jasne. . . ..                                 | 269 |
| ...A jednak, a jednak. . . ..                            | 270 |
| ...Miło by było miłować miłowanie. . . ..                | 271 |
| ...Mój biedny przyjacielu. . . ..                        | 272 |
| ...Życie jest dla nieświadomych. . . ..                  | 274 |
| ...Sprzedałem się za darmo przypadkowo spotkanym. . . .. | 275 |
| ...Nie! Chcę tylko wolności! .....                       | 276 |
| ...Wolność, tak wolność! .....                           | 278 |
| ...Wielkie są pustynie i wszystko jest pustynią. . . ..  | 280 |
| ...To samo <i>Teucro duce et auspice Teucro</i> . . . .. | 282 |
| SZMATA .....                                             | 283 |
| ...Zaczynam poznawać siebie. Nie istnieje .....          | 285 |
| ...Pisałem więcej wierszy niż prawdy. . . ..             | 286 |
| ...Na końcu wszystkiego spać. . . ..                     | 287 |

#### WIERSE OSTATNIE (1931-1935)

|                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------|-----|
| ...Jestem bardzo przeziębiony. . . ..                       | 291 |
| OXFORDSHIRE .....                                           | 292 |
| ...Tak, to ja, ja sam. . . ..                               | 293 |
| ACH, SONET .....                                            | 295 |
| ...Nie mów głośno, bo to tutaj to życie. . . ..             | 297 |
| ...Tak, nie mam racji. . . ..                               | 298 |
| ...Nie ma sensu przedłużać rozmowy. . . ..                  | 299 |
| ...Budzę się w nocy, bardzo późno, w zupełnej ciszy. . . .. | 300 |
| NOTATKI NA TEMAT TAVIRY .....                               | 301 |
| ...Tak, chcę skończyć pośród róż. . . ..                    | 302 |
| ...Nie, to nie zmęczenie. . . ..                            | 303 |
| ...Nikczemne przerażeni tym, co sama z siebie. . . ..       | 305 |
| ...Złom duszy sprzedanej na wagę ciała. . . ..              | 306 |

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| ... Dusza ludzka jest uświniona jak odbyt...              | 307 |
| ... Niewiele jest w życiu przyjemnych chwil...            | 308 |
| ... Ach, jak niewykle...                                  | 310 |
| RZECZYWISTOŚĆ                                             | 311 |
| ... Czym jesteśmy?                                        | 313 |
| ... I splendor map, abstrakcyjna droga...                 | 314 |
| ... W przestronnej jadalni starych ciotek...              | 315 |
| ... Fałszywa jasność...                                   | 316 |
| ... Szmer kołysania żelazka prasującej...                 | 317 |
| ... I tylko spotęgowane tykanie zegara...                 | 318 |
| ... Mgły wszystkich wspomnień razem...                    | 319 |
| ... Jakże cicha noc i spokojna...                         | 320 |
| ... Myślę o tobie w nocnej ciszy...                       | 321 |
| ... Spakuj walizki do Żadnego Miejsca...                  | 322 |
| PSYCHETYPIA (ALBO PSYCHOTYPIA)                            | 323 |
| MAGNIFICAT                                                | 324 |
| GRZECH PIERWORODNY                                        | 325 |
| MASZYNOPISANIE                                            | 326 |
| ... Nie mieć emocji...                                    | 328 |
| ... Czy nie byłoby lepiej...                              | 329 |
| ... Jestem pusty jak wyschnięta studnia...                | 330 |
| ... Nałożono mi pokrywę...                                | 331 |
| ... Lizbona i jej domy...                                 | 332 |
| ... Ten stary niepokój...                                 | 333 |
| ... W domu naprzeciwnie mnie i moich snów...              | 335 |
| ... Wysiadłem z pociągu...                                | 337 |
| ... Lecz ja nie mam kłopotów; mam tylko tajemnice...      | 338 |
| ... Moje serce, wciągnięta flaga...                       | 339 |
| ... Muzyka, tak muzyka...                                 | 340 |
| ... Wybija północ i zapada cisza...                       | 341 |
| ... W niedzielę pójde do ogrodów w osobie innych ludzi... | 342 |
| ... Od tak dawna nie jestem w stanie...                   | 343 |
| ... Bez zniecierpliwienia...                              | 344 |
| FLAKI NA SPOSÓB Z PORTO                                   | 345 |
| LETNISKO                                                  | 346 |
| ... Zdjąłem maskę i zobaczyłem siebie w lustrze...        | 348 |
| ... Po bezsennej nocy...                                  | 349 |

|                                                        |     |
|--------------------------------------------------------|-----|
| ...I wyrzucam do połowy wypalonego papierosa...        | 350 |
| LÀ-BAS, JE NE SAIS OÙ .....                            | 351 |
| ...W wigilię wyjazdu, który nigdy nie nastąpi...       | 353 |
| ...Mam w sobie przede wszystkim zmęczenie...           | 354 |
| ...Wspiąłeś się do chwały po schodach w dół...         | 356 |
| ...Symbole? Mam dość symboli...                        | 357 |
| ...Czasem mam szczęśliwe pomysły...                    | 358 |
| ...Tam nie było elektryczności...                      | 359 |
| ...Nie, powoli...                                      | 360 |
| ...Starożytni inwokowali Muzy...                       | 361 |
| ...Od ponad pół godziny...                             | 362 |
| ...Gdy przestałem się zastanawiać nad tym...           | 363 |
| ...Ja, ja sam...                                       | 364 |
| ...Nie wiem, czy planety rządzą tym światem...         | 365 |
| ...Ach! Być obojętnym!                                 | 366 |
| POWRÓT DO DOMU .....                                   | 367 |
| ...Tak, wszystko się zgadza...                         | 368 |
| ...Jestem zmęczony, to oczywiste...                    | 369 |
| ...Nie myślę o niczym...                               | 370 |
| ...Sen, który na mnie spływa...                        | 371 |
| ...Kręci mi się w głowie...                            | 372 |
| ...Wszystkie listy miłosne...                          | 373 |
| ...Dwumian Newtona jest tak piękny jak Wenus z Milo... | 374 |
| ...Rozpostarty pod fikcyjnym zbiorem...                | 375 |
| ...Spokojna anonimowa twarz zmarłego...                | 376 |